

REKLA
Izkušnja po triletnem tednu v letnih izdajah ob četrtek, četrtek in sobota. Izkušnja izdaje izdaja ob 6. uri jutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obe izdaje stane: za eno leto . . . 1.—, za dva leta . . . 1.50 za tri leta . . . 2.—, za štiri leta . . . 2.50, za pet let . . . 3.—, za šest let . . . 3.50, za sedem let . . . 4.—, za osem let . . . 4.50, za devet let . . . 5.—, za deset let . . . 5.50. — Izkušnja je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročilnice se sprava na oziroma.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 sv. izven Trsta po 4 sv.

EDINOST

Oglašni se morajo po tarifu v petih; za manjše s dobrotami študij se plačuje po tarifu, kolikor obsega navadnih vrst. Po tarifu, omenjenem in javno objaviti, s manjši oglašitvijo se računajo po pogodu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu, ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovane se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Namerno, reklamiranje in oglaševanje sprejema upravništvo ulice Molina ploščice št. 3, II. nadst. Naročilne in oglaševne plačevati leso Trst. Odprto reklama se sprejema po tarifu.

Klasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

7 edinstvo je malo.

Ne!

Dejstvo, da so slednjič Hrvatje in Slovenci obrnili hrbet deželniemu zboru v Pulju, menda ni ostalo brez utisa na laško gospodo. Dovolj se naliivali in naliivali v mero krivic, slednjič so butnili v itak polno posodo slovenske potrpečljivosti še krivico vseh krivic: proglašanjem jezika manjšine v deželi jednim raspravnim jezikom v zbornici. Take je moralo prekipeti slednjič. Ko je bila mera polna, izveli so naši potrebne posledice.

Sedaj se le se jeli razmišljati laška gospoda, kakor kažejo vsa znamenja. Hitro, ko ni bilo slovenske manjšine več v zbornico, se je požuril ta najjalostnejši vseh predsednikov v nam poznanih parlamentarnih zastopih, deželni glavar istrski, presvetli gospod Campitelli, s izjavo, da oni sklep o raspravnem jeziku ne bode uplival čisto nič na njegovo dosedanje postopanje. „Piccolo“ pa je zatrdjeval hitro, da se naši prav gotovo vrnejo v zbornico in bodo potem gevorili — italijanski!

Klasična — kakor vsikdar — pa je sinočna priloga tržaškega „Mattina“, „La Sera“.

Tudi ta list meni v svojem dopisu iz Pulja, da se naši gotovo povrnejo v deželni zbor, češ, da se je tako izjavil „jeden prvakov manjšine“. Ker nam ni znano v tem hipu, ali so naši poslanci že kaj določili glede nadaljnje taktike, tudi ne moremo ničesar reči, da-li vstopijo zopet, ali ne vstopijo v deželni zbor. Čudimo pa se slasti „Seri“, da si prizadeva valic vsaj svoji „gotovosti“ in nastavlja hrvatsko-slovenskim poslancom vse možne limanice in jim žvižga najlepše melodije svoje — le prave ne!!

Pripoveduje, da je deželni glavar izjavil že v zadnji seji, kako da bi povsodi počevali naše poslance, ako bi hoteli — govoriti italijanski! Tudi v razne odseke bi velili naše poslance, in ti bi mogli tam najuspešneje braniti koristi svojih volilcev. „Sera“ meni nekako, da slovenski poslanci bi morali biti pravi norci, ako

ne bi sledili temu pozivu. „Seri“ bi se videlo to nasladišane, ako se hrvatski in slovenski poslanci ne bi hoteli odreči tisti lapaliji, kateri pravimo načelo enakopravnosti, ako ne bi hoteli napraviti slavni večini v zbornici in manjšini v deželi te malenkostne usluge: da bi svojerodno pomagali vreči iz zbornice — svoj lastni jezik, da bi svojim grlem proglasili svoj jezik le jezikom pastirjev in heletov, da bi privolili, da se uzakoni načelo enakopravnosti in da bi privolili v to, da temeljni zakoni, veljavni za vso državo, napravijo izjeme le v tej pokrajini, da se z deželnim zakonom napravi luknja v splošni državni zakon, da bi, s kratka: naši poslanci lastnorodno pomagali kopati grob nedotakljivim prerogativam našega jezika!! „Seri“ se vidi to same malenkosti, za katere bi se mogla paliti le gola trma, malenkosti, ako jih primerjamo z velikansko koncesijo, ki jo ital. večina zbornice nudi slov. manjšini, le s malim pogojem, da poslednja opusti abstinenco in se povrne v zbornico in govori tam — po italijanski! Pomislite le, kolika koncesija bi bila to za gori označeno žrtev, zahtevano od naših poslancev, koncesija namreč, da bi kateri naših prišel tudi ed odseke! In kolika dobrota bi bila to, da bi jih večina potem ne majorizovala neizprosno samo v zbornici, ampak tudi v odsekih!! To bi bila res ugodna razlika med doslej in poslej, po kateri se merajo kar aline cediti hrvatskim in slovenskim volilcem. Do sedaj so odklanjali v zbornici vse naše prošnje in zahteve, odseki bi jih odklanjali tudi v odsekih! In za tako ceno naj bi naši ne govorili italijanski?! Ali da ne bode nesporozumljenja, moramo poudariti hitro, da ne vsklikamo mi tako, ampak vsklika tržaška „Sera“.

Nasprotno, mi smo take zlobni, da pravimo, da ta velika koncesija ne bi bila nikaka koncesija, ker se spominjamo časov, ko se naši govorili italijanski in vendar so dosegali prav toliko, kolikor dosegajo danes: laška gospoda so bili takrat istetake gluhi in slepi za naše potrebe, kakor so danes.

„A morda sedaj ne bodo razdeljali zemljišč; same gospodu je prišla taka trma, da mi je hotel prodati po ceni?“

Postalo mu je vreče. V tem hipu je hotel klicati za grajskimi, pasti njim k nogam ter presiti, da bi mu predali livado vsaj za stotrideset rubljev. Toda grajski so bili že na sredi vrta. V tem trenetku se je odlečil ed njih gospodič ter je vnovič stekel za kmetom.

„Kupi to livado“, ga je nagovarjal zasopljeno. „Svak ti jo še edda, samo presi ga.“

O pogledu na nemilega gospodiča se je v Polžu vzbudila poprejšnja nezaušnost.

„Ker pa brez žene kupovati ni lepo“, je odvrnil nasmehovaje se.

„Gevede!“ je zamomljal gospodič ter krenil proti grajskimi.

Livada je propadla.

„Čemu še stojite, oče?“ je vprašal nakrat Andrejček, videči, da se je Polž oprl ob plet ter premišljeval.

„Ker ne vem, ali sem prav storil, da nisem kupil za stotridvajset rubljev one livade?“ je zamomljal kmet.

„Čemu bi ne bili sterili prav, ko je pa imate za sedemnajst rubljev?“

„Toda livada vendar ni moja.“

„Ko razdajo zemljišča, pa bode vaša.“

„Sera“ naj le izvabila, kolikor hoče in tudi najprijetnejših glasov iz svoje piščalke sirenske, mi vemo vendar, da laški gospodi ni bilo nikdar in tudi sedaj ni de skupnega dela v skupni blagor. Mi vemo to debra, ker vemo, da njih politična pozicija sloni jedino le na — neblagru v deželi! A kdo bi hotel šagati vejo, na kateri sedi?! Njim ni do tega, da bi delali skupno, ampak njim je le do tega, da bi našli — gevorili italijanski!! Hinc illic lacrimae!

Da-li vstopijo naši poslanci zopet v deželni zbor, ali ne vstopijo, to moramo prepustiti njih razsodnosti. Tudi glede varstva pravic našega jezika ne trebajo oni naših poukov. Ker pa so že Italijani jeli v svojih novinah razglasiti neko hlašeno mireljubje, moramo zagrometi tudi mi njim na ušesa svoj: Ne! Nikdar!

Take žrtye ne zahtevajte od nas! Iz uljudnosti bi morda privolili naši poslanci v to ali one v boljše sporazumevanje, ali nikdar ne smejo privoliti v to, da se uzakoni brezpravje našega jezika! Ako je italijanski večini res do tega, da pride do intimnejega občevarja med njimi in našimi in po takem občevarju do vspešnega dela za splošni blagor: potem morajo slovesno priznati načelo brezpogojne enakopravnosti obeh deželnih jezikov. Pe tem še le in le potem bodo mogli naši razmišljati o tem, koliko bi se moglo privoliti — iz uljudnosti.

Dokler se to ne zgodi, čuli bodete od naše strani vedno le odločen — ne!!

Deželni zbor istrski.

VIII. seja dne 9. februarja 1898.

Navzoči: 24 poslancev, predsednik in vladni zastopnik.

Poslanci Kempare in tovariši se aložili sladeče interpelacije na e. kr. vlado radi nevačenja v Kopru v letu 1898.:

Te besede se potolašile Polža. „Morda“, je mislil, „bode že resnice s tem razdavanjem, ker goveril o tem že celó ta golobradec.“

„Pojdita fanta domov“, je rekel glasno.

Vračali se se molče. Andrejček ogleduje po strani očeta, nevil je v srcu nekake ale slutnje, Polža pa je mučil nemir.

„Pasje vero ima plemstvo!“ je šepetal kmet, stiskaje pesti. „Človek nikdar ne more vedeti, kedaj lažeje in kedaj gevore resnice... Uprav taki se, kakor židje“. Sredi poti sta stekla fanta naprej, ker sta bila lačna.

Ke je Polž stopil v sobo, ga je vprašala žena:

„Kaj pripoveduje Andrejček, da so ti hoteli prodati livade za sto in dvajset rubljev?“

„Sveda se hoteli, toda radi tega, ker se boje novega razdajanja posestev“, je odgeveril Polž nekoliko pobit.

„Jaz sem tudi takoj dejala Andrejčku, da, ali laže, ali pa tiči v tem nekako ociganenje. Kdo bi neki dal za sto in dvajset rubljev tako stvar, ki je vredna dveste?“

Kmet, slekši se, je šel k obedu ter je pripovedoval ženi, med jedjo, kaj ga je bile doletelo.

„Ho! ho!... Pametni so oni na dveru. Tega že celó ne vem, odkodi se poizvedeli, da prihajamo radi livade, in se radi tega poslali svaka meni nasproti.“ (Pride še).

PODLISTEK.

Prednja straža.

ROMAN.

Poljski spisal Boleslav Prus. Prevodil Podravski.

Kmet se je kazal žalostnega, toda upri se je, ter ni niti mislil kupiti livade.

„Nu, v takem slučaju ti dam livado v najem. Daj mi svoj nadavek, jutri pa pridi po pobotnico.“

„Tu imaš kmeta, gospod demokrat“, je rekel svaku, ki si je med tem grizil nohte.

Polž je oddal deset rubljev, gospoda se je poslovila od njega in so šli. Vidě, da ne gledajo več za njim, pogledal jih je srdito, ter razjarjen jel šepetati sam seboj:

„Ehej! hoteli ste prekaniti kmeta, toda on ima svojo pamet, dā, ima je!“ Sto dvajset rubljev za tako livado, ki je vredna svojih dveste... Naj kakemu tepcu to rečejo, ne pa meni... Teda debro jim bile, ako bi debili stotridvajset rubljev, ko se bliza čas, da bode merali dati zastenj.“

„Gospoda je nekaj snovala!“ je omenil Andrejček.

„Bodi tihe!“ ga je pokaral oče, v duhu pa je dodal:

„Golobradec je, pa to je že spoznal, da je snovala.“

Nakrat mu je šinila druga misel v glavo.

Znano je dovolj, da so bili mladeniči iz občin: Dolina, Dekani, Ocizla-Klanec, Pomjan, ki so bili pozvani lanske leto na vojaški nabor v Kopru, napadani od nizkega ljudstva, celo ranjeni, muori so bili celo v nevarnosti za življenje!

Znano je, da so bili napadani in celo ranjeni tudi načelniki raznih davčnih občin, došli na nabor radi uradnih pojasnil.

Znano je, da so bili napadani celo nekateri očetje onih novincev, ki so uležili prošnje za osvobodjenje od vojaščine, drugi so pribežali celo v Trst krvavimi glavami.

Znano je, da c. kr. okrajni glavar ni niti ukrenil ničesar, niti ni uplival, da bi preprečil te nemire; da se je ob vsem tem vedel pristransko na škodo novincev in drugih iz susajnih slovenskih županij okraja koperakega.

Znano je, da bi bili ti nemiri lahko zadobili nevarnejšega izraza, da niso vsaj nekateri pametnejše osebe iz mesta posegle vmes pomirjajočim načinom.

Znano je, da so županje gori imenovanih občin uležili skupno prošnje na c. kr. vlado, da bi se za omejene občine vrnilo novačenje zunaj mesta Kopra, kje v središču.

Iz navedenih razlogov vprašajo podpisani: — Ali hoče visoka c. kr. vlada ukreniti potrebno, da se bode v letu 1898. novačenje vrnilo kje v središču omenjenih županij izven Kopra?

Posl. Kompare in tevariši so predložili nastopno interpelacijo na c. kr. vlado radi sistematizacije šole v Plavju.

V okrožju 3 kilom. nahaja se več sel, spadajočih v kaplanijo Plavje, katera nimajo nikake redne šole, akoravno je tu čez 80 otrok, dolžnih obiskovati šolo. Nahaja se sicer na Plavju že čez 12 let pomožna šola, kjer poučuje po nekoliko uric na dan duhovnik, kadar je popolnoma mesto kapelana. To pomožno šolo so pripoznale šolake oblasti vselej, kakor potrebno, ter se valed tega primerne odškodovale (renumerirale) dukevnika-uditelja. Ko so leta 1893. šolake oblasti začele pogajanja radi natanovitve šole na Škofiji, in to valed mnogih prošenj za šolo od strani šolepotebnih Škofijcev, določile so šolake oblasti, da se v novo namerovano šolo na Škofiji (spodnji) uležajo tudi otroci davčne občine Plavje. V tem smislu je sklenil občinski zbor v Miljah dne 3. oktobra 1893. sledeče: 1) Vzame se na posodo 4500 gl. za zidanje šole na Škofiji. 2) Hipoteka temu dolgu so občinska posestva Plavja, Škofij in Hribov. Proti temu sklepu uležila sta toliko sranja, Plavje, kolikor sranja Hribi protest na dež. šolski svet. Nagibi temu protestu so bili sledeči: 1) Pot na Škofije vodi preko deročega poteka, ki je neprehoden v času burje in naraščanja vode. 2) Je na Plavju sedaj pomožna šola, ki ima v zakonu utemeljeno pravo, da se sistematizuje. 3) Med davčnimi občinami, na katere se ima izposoditi omenjenih 4500 gl. ima samo Plavje občinska posestva, Hribi in Škofije pa nimajo nikakega javnega imetka, ki bi se podležilo dolgu; torej bi morala edina davčna občina Plavje garantirati za vse namerovano šolsko okrožje.

4) Davčna občina Plavje ima sama zadostno število za šolo ugodnih otrok — čez 80 — torej hoče, da se tam ustanovi redna šola. Za to je bila tudi pripravljena v ta namen prošnja na vis. c. kr. namestništvo pod številko 593/I. S.

Ta protest je vis. c. kr. deželni šolski svet zavrgel, ne da bi bil navel meritorično le jeden vzrok.

Dne 21. dec. 1893. je prišla na lice mesta šolska komisija, da vodi razpravo o ustanovitvi šole na Škofiji, kamor bi se imeli uležati tudi za šolo godni otroci iz Plavja in Miljskih Hribov. Komisija je vsprejela pe daljši razpravi ponudbo zastopnikov s Plavja, ki se obljubili komisiji, da v teku dveh let sezidajo na lastne troške šolsko poslopje odgovarjajoče vsem zahtevam zakona. Šolska komisija je vsprejela te ponudbo. Na besedo vladnega zastopnika na dotični komisiji, ali se občinarji Plavja takej na delo, in se dozdali šolsko poslopje za enorazrednico, katero poslopje po izreku stavbinskih mojstrov, okrajnega in deželnega šolskega nadzornika, odgovarja popolnoma §. 13, 14 in 16 dež. šolskega zakona od dne 30. marta 1870.

Troški za to šolsko poslopje znašajo po urad-

nem županskem kaznu — brez rehot — 7309 gl. Sredstva za napravo imenovanega šolskega poslopja dovolila je občinski zbor v Miljah dne 27. junija 1895. Sledečje je srenja Plavje v drugič uležila prošnje za sistematizacijo šole, ali tudi ta prošnja je bila odbita sklepom dež. šolskega sveta od dne 22. nov. 1895. (Dalje pride.)

Še o razpravi proti Opencem.

Mi smo že nedavno temu, povsem lakonično in brez vsacega komentarja, priobčili nekoliko črtic, veleznačilnih za razmere na tržaškem deželnem sodišču, oziroma za mišljenje nekaterih gospodov na tem sodišču o narodnih in jezikovnih pravicah Slovencev. V onih podatkih so se zrcalili nazori dotičnih gospodov o naši narodnosti in o naših narodnih stremiljenjih sploh. Komentarja in zaključkov nismo napisali nikakih, ker so bili za razsodnega človeka — kakor smo rekli — na dlani.

No, zadnji „Pensiero Slavo“ je še izdatno popomnožil in popolnil naše podatke.

Omenivši, da se zagovorniki dobili obtožnice še le v nedeljo, in ne 8 dni pred razpravo, kakor veleval kazenskosočni postopnik (razprava se je vršila v torek), in

omenivši, da je jeden zagovornikov prosil iz tega razloga, da bi se razprava odložila, a da je bila ta prošnja odbita,

pripoveduje „Pensiero Slavo“: da je predsednik, ko je prečital le jeden del razlogov, navedenih od zagovornika, rekel, obrnjen do obtožencev: *Insomma, nočejo vas braniti, se vidi, da nimajo volje, da bi vas branili*;

da se Ivan Sosič in Jakob Hrovatin nista hoteli odreči zagovorniku, zbok česar se jim je uradnim potom pridodelil kakor zagovornik gosp. dež. sodišča svetnik Kramer;

da je izjavil gospod svetnik Kramer, pozvan tako nenadoma, da mu je vsa pravda popolnoma nepoznana, valed česar je prosil predsednika, naj se mu dovoli, da prečita vsaj obtožnico;

da pa je predsednik odklonil to prošnjo, češ: „Saj se obvestite tekom razprave, za kaj da gre; da se je branitelj Kramer na to izjavo udal resignirano, zmignivši z rameni;

da je na opazke obtožencev: „Ne, to ni res, gospod predsednik“ predsednik zavračal iste: „Ni res? Boste že slišali, kaj pove gospod žandar!“;

da je predsednik rekel jednemu obtožencev: „Boste že slišali, kaj poreče njegova žena“ (namreč žena poškodovanca Ivana Marije Hrovatina), na kar da je odgovoril dotični obtoženec: „Gospod predsednik, se ve, da žena ne izpove proti svojemu možu“;

da je dvema obtožencema, ki sta prekorajila dobo 60 let, rekel predsednik: „Kaj vi, tako stari, ste bili tako neumni! Zakaj niste šli spat!“;

da je jeden obtoženec, Jakob Sosič, figuriral hkratu kakor obtoženec in priča;

da je pripomnil branitelj Kramer, da tega ne dopušča zakon, da mora torej Sosič figurirati le kakor obtoženec, ali pa le kakor priča;

da se ni ugodilo tej zahtevi Kramerjevi;

da je pripomnil obtoženec Ferdinand Malalan, da se orožniki po italijanski pozivali enožico, naj se razide, a on da ne zna italijanski, na kar da je predsednik napravil opazko: „Vi da ne umete italijanski? Umete bolje nego jaz!“;

da se tudi priče italijanske stranke prisegle in izpovedale v slovenskem jeziku;

da je orožnik Marussich izjavil, da ne ume slovenščine, a malo minut potem je govoril dobro slovenski;

da so vse priče (izvzemši oba orožnika), da si niso pripadniki slovenske stranke, izpovedali dovolj ugodno za obtožence, valed česar se je razvnel dr. pravdnika namestnik, da jedne priče postavi pod obtožbo radi krive prislege;

da se je na to dvignil zagovornik Kramer, da povdari, da nesoglasje v izpovedanjih je le navidezno, in se izpovedanja le popolnjujejo;

da so potrdile vse priče, da so bili obtoženci vinjeni; ker pa je jedna priča na vprašanje Kramerjevo odgovorila, da so bili precej pijani, je vprašal predsednik: „Ali so bili toliko pijani, kakor zahteva postava?“;

da priča ni vedela odgovoriti na to vprašanje;

da je izjavil orožnik Marussich, da ne govori in da tudi ne ume slovenskega, dočim je izjavil orožnik Sardegna, da ume slovenski, a govoriti da ne more; iz česar sledi, da obtoženci, sami Slovenci, niso umeli poziva orožnikov;

da je izjavil orožnik Sardegna, da pozna vsakega vae obtožence, a dve tretjini obtožencev so izjavili, ko jim je povedal predsednik, kaj da je izpovedal orožnik: „Kako more reči to, ko nam niti ne pozna?“ Predsednik: „Molčite! Ne bodite impertinentni! Zahvaliti se morate gospodu žandarmu, da vas ni zaprl vseh!“ —;

da je orožnik Sardegna potrdil med drugim, da je čul kričati: „Izpusti! Izpusti!“, na kar je vprašal zagovornik Kramer: „Prosim, koliko njih ste zaprl?“ Orožnik: „Nobenega!“ Kramer: „Kako so mogli vendar kričati „izpusti“, ako niste prijeli nikogar?“ Na to opazko je orožnik obmolknil popolnoma.

Potem sta imela beseda zastopnik obtožbe in branitelj in se je proglasila razsodba.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 16. februarja 1898.

Položaj v Pulju. V sinočnjem „Piccola“ čitamo, da je namestnik grof Guč. včeraj brzejavil deželnemu glavarju istrakemu, g. Campiteelliju, da naj sistira, če le mogoče, za včeraj napovedane sejo deželnega zbora.

Po tem koraku gospoda namestnika mogli bi soditi dvojne. Mogli bi misliti, da hoče vlada napeti ostreje struno nasproti večini. To bi bilo tudi naravno nasproti večini, ki ponavlja sklepe, dijametralne nasprotne državnim temeljnim zakonom, in ki se niti ne meni za to, da je bila jedenkrat še kasnovana od Najviše strani radi takih sklepov. Kakor bi bilo naravno, pravimo, da bi vlada jednokrat pokazala zobe taki večini, tako malo, ali prav za prav nikake nade nimamo, da bi se v resnici zgodilo to. — To eventualnost moramo že izpustiti iz računa! Druga možnost pa bi bila, da hoče vlada posredovaje poseči vmes. Tudi te akcije vlade bi pozdravili mi zadovoljstvom, ako misli posredovati tam, kjer treba — pri Italijanih. Med našimi ne bi imelo zmisla tako delo. Čemu, posredovati pri onih, ki so golih rok, ki niti ne morajo storiti ničesar v zbornici, ni dobrega, ni slabega?? Našli so v zbornici le stražarji načela, okoli katerega se grupira ves naš program, načela jednakopravnosti. Od te službe pa ne smeje odstopiti, ker le jeden sam korak od te podlage zračil bi za nas začetek koncu. Mi opozarjamo vladne kroge na današnji naš uvodni članek. Tam je povedano, kdaj in pod kakimi pogoji bi se moglo začeti posredovanje tudi na naši strani. Da pride tak čas in da se ustvari taka možnost, v to pa mora delati vlada na — italijanski strani.

Deželni zbor kranjski. Včeraj je utemeljeval posl. dr. Majaron svoj predlog za razširjenje občinske volilne pravice v mestu ljubljanskem. Volilna pravica naj se prizna vsem tistim občanom, ki v občini jedno leto vsem plačujejo le količkej direktnega davka od svoje realne posesti, od svoje obrti, ali svojega dohodka. V Ljubljani je veljal do sedaj volilni cenzus od 5 gl. Ali po novih davčnih zakonih se zniža nekaterim davkoplačevalcem davek, in tako bi se utegnulo še bolj skrajšati število volilcev, ker bode takih, ki so do sedaj plačevali kaj nad 5 gl. in so imeli volilno pravico, ki pa bode odalej plačevali pod 5 gl., valed česar zgube to pravico! V formalnem pogledu je predlagal govornik, naj se njegov predlog izroči odseku za volilno reformo.

V deželnem zboru dalmatinskem se je pričela razprava o adresi. Odsek je predložil adresi, ki izraža udanostno čestitko povodom jubileja, ki zahteva, da se italijanščina odpravi kakor notranji jezik uradov, in da se Dalmacija združi z Hrvatsko, čim dovele razmere v monarhiji. Proti združenju so se izjavili Srbi in Italijani, dočim se pravištem vidi premalo poudarjena zahteva po združenju in je njihov govornik, posl. Biankini, predložil svoj poseben načrt.

Deželni zbor moravski. Čudni glasovi prihajajo iz tega zbora. Simpatični so sicer, ali zvane vendar čudno, ker smo se jim odvadili. Zvene nam, kakor pravilice iz devete dešele. Iz deželnega zbora moravskega prihajajo glasovi —

miru. Ali ni čudno to? Človek bi kmalu mislil, da se gode čudeži. — V tem tednu dni, ki se torej dne 8. t. m. posvetovali o načrtu zakona, katerim se proglasa permanentnim oni odsek, ki je imenovan, da se posvetuje o vseh narodnih vprašanjih. V glavni razpravi so se oglašali govorniki vseh strank, vsi so izražali brepenenje po mirnejih odnosajih, in vsi so izjavili, da hočejo delati za pomirjenje.

To splošno miroljubje je toli ganilo g. namestnika, da je utral sentimentalno struno in je opozarjal poslance na blagovestje božje: Mir ljubelem, ki se dobre volje! Ako je o tem božjem započetju trebalo dobre volje, koliko bolj treba iste o delu za sporazumljenje, ki je le človeško delo! Za rešeni načrt je glasovalo vseh 84 poslancev?

Ali niso to čudna, nenavadna sporočila?

Različne vesti.

Biskup Strossmayer je slavil včeraj 60-letnico svojega mašništva. Koliko božje milosti! Strossmayer je srečen med srečnimi, ker more zdrav na duhu in na telesu slaviti 60-letnico svojega apostolskega zvanja, stokrat srečen, ker se udeležuje tega slavlja vse Jugoslovanstvo. Strossmayerjevo ime je program našega jedinstva. To je program bodočnosti. Svojim apostolatom jedinstva — pravi zagrebški „Obzor“ — nam Strossmayer pripravlja bodočnost: pod zastavo jedinstva sprova on narod svoj iz jednega stoletja v drugo. Strossmayer ni le prvi Jugoslovane, ampak je tudi eden prvih duhov tega stoletja. Vsklikaj torej vse jugoslovanstvo velikemu duhu svojemu: Živio Strossmayer!

Volitve v Opatju. Kakor v Pomurju tako tudi v Opatju ne morejo priti do miru, oziroma do — občinskih volitev. Zastonj je vse drezanje v tem pogledu.

Mi smo že parkrat natisnili jako odločno vprašanje optaljskih volilcev do slavne vlade. Ali je ta se ne zane, pač pa se je oglašil dopisnik lista „Popolo Istriano“, ki ve povedati, da se nove volitve za občino Opatje gotovo ne bodo vršile v en mesec. On zna, da bode borba ob teh volitvah huda, vendar se nadeja zmage, ker zaupa v „razsodnost tamošnjih kmetov“. Kakšno razsodnost zahtevajo Italijani od kmetov istrskih, tega ni težko pogoditi. Kmetje naj izroče zopet občinsko upravo tisti peščici tamošnjih Italijanov, ki so zatirali kmete do sedaj — pa bodo „razsodni“ po želji Italijanov. Kmetje, ki so sami Hrvatje, naj izvolijo zopet one lahondice, da bodo le-ti zamogli proglašati to čisto hrvaško občino za italijansko! Take „razsodnosti“ zahtevajo Italijani od naših kmetov!

Italijani napovedujejo torej oster boj v tem men, da si pribore zopet, oziroma ohranijo upravo te občine, in napovedujejo tudi, da so popolnoma združeni med seboj. Nadejamo se, da bodo naši rodoljubi tamošnji vedeli dati pravi odgovor na to napoved.

Nov parnik. Predvčeraj so spustili v morje novosteseni parnik „Drava“ plovibne družbe Ogrsko-Hrvatske. Stesani je bil v tukajšnjem Lloydovem arsenalu. Novi parnik je jako lep. Parna sila je enaka sili 260 konj.

Darila trgovskim pomočnikom o priliki velikega plesa dne 6. t. m.: Gosp. Vatevec Jakob 1 gld., deputacija „Delalskega podp. društva“ 7 gld., deputacija „Pavškega društva“ 3 gld., deputacija „Tržaškega podp. in bralnega društva“ 2 gld., deputacija „Tržaškega Sokola“ 2 gld. gosp. Hrabroslav Vogrič, g. Jenko Josip, g. Dr. Rybář, g. inženir Živio, gospica Tomžič in g. Gombac Josip po 1 gld.; gospa Kovačič, Barkovlje 3 gld., g. Rusofil-revež, g. Franjo Čarga in g. Andrej Pertot po 50 nvc.

Gorenjci. Udeležniki gorenjske matbe, ki se pripravljajo na Sokolovo mašarado, so nas naprosili danes brzojavno, da sporočimo okolici in okolčankam njihovo prijetno željo, da bi mogli svoje brate in sestre iz okolice tržaške pozdraviti v velikem številu in v — divnih okoliščinskih nošah! Narodne noše gorenjske in okolčanske naj bi se združile v slikovit prizor slovenskega bratoljublja. Nadejamo se, da naši okolčani ustrezajo tej želji vrlih Gorenjck in Gorenjcev.

Pevsko društvo Adria v Barkovljah vabi na veselico s plesom, ki jo priredi v prostorih „Na-

rodnega doma“ v Barkovljah v nedeljo 20. februarja. Vspored: 1. H. Ražem: „Ne vdejmo se“, moški zbor. 2. a) Petz: „Ah ni li zemljica krasna“, b) Petz: „Valček“, dvoglasni ženski zbor s spremljevanjem glasovira. 3. H. Ražem: „Sredi vasi“, moški zbor. 4. a) Petz: „Rudarska“, b) Petz: „Popotna“, dvoglasni ženski zbor s spremljevanjem glasovira. 5. „Lotarij“, veseloigra v jednem dejanju. 6. H. Volarič: „Vesela družba“, mešan zbor s spremljevanjem godbe. 7. Ples. — Začetek ob 6. uri zvečer. Pri veselici in plesu svira godba pod vodstvom g. Majcena. Ustopnina na veselico 20 nvc. Sedeži 10 nvc. Ustopnina k plesu za gospode 80 nvc., za gospice pa 20 nvc. — Na obilno udeležbo uljudno vabi ODBOR.

Pevsko društvo „Skala“ v Sv. Križu pri Trstu vabi na veliko veselico s plesom, ki bode v nedeljo dne 20. februarja 1898. v dvorani (novi) gosp. Frana Košute št. 24. Vspored: 1. Godba. 2. „Dijaska“, moški zbor. 3. Godba. 4. Vilhar: „Stranam“, dvospev spremljevanjem na citre. (Tenor Lvi Ivan Fabriš, sopran g.č Marica Florenčin.) 5. Godba. 6. Iv. pl. Zajc: „Popotnica Nik. Jarišica“, moški zbor. 7. Godba. 8. H. Volarič: „Ples“, moški zbor. 9. Godba. 10. „Bibuljanje“, bariton solo s moškim zborom (slikovit prizor s petjem.) 11. Godba. 12. Srečanje na dobitke. 13. Ples. Začetek točno ob 5. uri zvečer. Na veselici in k plesu bode svirala domača godba. Ustopnina na veselico 30 nvc. Sedeži 10 nvc. Ustopnina k plesu za gospode 80, za gospice 20 nvc. Srečke po 10 nvc. Na obilno udeležbo uljudno vabi Odbor

Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni vabi na maskarado, ki jo priredi v soboto dne 19. avgusta 1898. v prostorih hotela „pri kreni“ v Postojni. Začetek ob 8. uri zvečer. Svirala bode Postojnska godba na lok. — Ustopnina za ude 1 krono od osebe, 2 kroni za rodbino; za neude 2 kroni od osebe, 3 kroni za rodbino. — Ustop je dovoljen le proti vabilu, maskovanim pa proti izkaznici, katere se dobivajo na vabilo pri g. Oskar Devu in zvečer na blagajni.

Ščavi do Modunja! Tako nas je imenoval minolo nedeljo neki gretarski „zgabljeni sin“ in je vzel za vzor — razsodno modunja. V modunja vijo in pišejo, da jih mi sovražimo, ter da sme le mi oni, ki hočemo povsod le prepričati! Sedaj bode leto dni, ko smo mirno sedeli v našem narodnem letniku, kjer so nas nesramno napadli, in vsa sedaj so zopet prišli, toda ne oni, pravi radečkarji, ampak sami odpadniki naši, kar nas boli tem bolj. Svetajemo jim pa, da naj ne prihajajo več izizivat, ker bi se jim utegnilo dogoditi huje, nego zadnjič. „Eden od Modunja“.

Brzojavni in telefonski promet na Primorskem in Kranjskem meseca prosinca 1898. Meseca prosinca 1898 bilo je na c. kr. brzojavnih uradih tržaškega poštneke ravnanstva in sicer:

na Primorskem
oddanih 42.181
došli 46.676
tranzitajočih 98.409
skupaj 187.259 brzojavk;
od teh jih odpada na Trst sam:

oddanih 29.387
došli 32.545
tranzitajočih 88.936
skupaj 150.868 brzojavk.

Na Kranjskem
oddanih 5813
došli 7428
tranzitajočih 12.000
skupaj 25.236 brzojavk.

V isti dobi vrnilo se je

a.) v interurbanem telefonskem prometu
v Trstu 1847 pogovorov
Opatiji 244
Ljubljani 187

b.) v lokalnem telefonskem prometu
v Trstu 190.000 pogovorov
Pulju 6.030
Gorici 2.800
Opatiji 911
Ljubljani 4.000

Kakor pri nas! Z Reke nam pišejo: Tista glasovita italijanska „kultura“ se pojavlja povsodi, kjerkoli biva le par lahondicev. Ni je skoro štaviške slovenskih listov iz Primorske, ki ne bi to-

dila, kako divje da postopajo sinovi ene, toliko proslavljene „avita civilta“. Ta pri nas je bila navada, da smo se, ako ne ljubili, pa vsaj spoštovali med seboj. Tega dandanes ni več, ker sedaj se je začela tudi tu oglašati ona drabla, ki proganja po vsej Primorski vse, kar je slovanskega. Kakor v Gorici, videti je tudi tu slovanskih napisov zamazanih od lahonskih pobalincev. Koliko časa bomo se trpeli mi Slovani, da nas bode zasramoval ta jec?? Kje so slavnopoznani teški Hrvati, kje organizacija naših narodnih mas? Kje so delavska, kje sokolska društva, kje toliko drugih ustanov, kakih jih imate vi v Trstu? Ker vsa vprašanja nič ne izdajo, opuščam to za danes, nadejaje se, da vam bodem mogel v bodoče poročati kaj bolj vselega. V. i.

Plesni venček, ki se je vrnil minolo soboto v dvorani Malli, bil je zopet krasen. Red je bil usoren, govorica slovenska, kakor tudi vse dekoracije. Nabrala se je tudi svotica za našo prekrstno družbo sv. Cirila in Metoda, za kar gre zahvala gospici Justini V. in pa g.č. G. Ivanki, ki je tudi sama podarila svotico v to svrhu. Le tako naprej, gospodičine, ker s tem pokazate, da ste res prave narodne hčere, vredne majke Slavof Na vsaki veselici, naj si bode mala ali velika, se lahko kaj nabere za našo narodno stvar, kar pa najbolje store naše ženske, kajti njim ni lahko odreči. Zatirani nared naš ob periferiji jim bode gotovo hvaležen za to. Opazovalec.

Ne v Ameriko! Včeraj sti se povrnili iz Brazilije dve družini. To sti bili družini Antona Mesoraja in Ivana Januškega. Ti nesrečniki, ki so kakor kmetje, živeli na starem domu približno dobro in pošteno, bili so, kakor je še to navadno, zavedeni od bresserčnih agentov, da so se podali v deželo zlata. Včeraj sti se izkrcali družini iz parnika „Pandora“. Prišli so popolnoma ob vse; njihovih je sedaj samo še par cap. Deklar policija ne ukrene, kar je potrebno, da se odpošljejo v njih demaržo, morajo ostati v zaporih Tigor.

Zblaznel. Neki Vincencij R. iz Moravske je prišel proti nekoliko čepi v Trst ter se nastanil tu. Pravil je, da ima seboj 10.000 gl. in da pojde najprej v Bosno, kjer prične neko trgovino. Včeraj jutraj prišel je v neko pivarno. Natakarič je pokazal nabasani samokres ter izustil nekoliko nerazumljivih besed. Lastnica pivarne mu je izvila samokres iz rok ter je shranila istega. Popoldne se je Vincencij vrnil v pivarno, ter vprašal natakarič je li ona zadovoljna umreti skupaj z njim. Iz tega ne ravno prijaznega predloga in dragega njegovega vedenja, bilo je spenati takoj, da ne more biti revež pri zdravi pameti. Odveli so ga v bolnišnico na opazovanje.

Rusija zbira vojsko ob zahodni strani in sicer ob avstrijsko-nemški meji. To vsnemirja posebno Nemčijo. Sedaj ima Rusija na zahodni strani že 344 batalijonov pešcev in 250 skvadronov konjice. K temu se pridružijo še drugi oddelki konjice. Tu je stacioniranih že 82 batalijonov in 3 brigadi artilerije in 216 kanonov. Nadalje je bilo odposlanih tje sedaj zopet 25.000 mož. Kaj pomeni to, je težko reči sedaj. Brez pomena morda niso te priprave.

Nevaren sedrug. Franu Kravcu iz Škodnja je odnesel njegov sedrug par hlač, 3 gold. denarja, dvoje srajc in jeden klobuk, v skupni vrednosti 20 gold.

ZALOGA POHIŠTVA

trdrke

Alessandro Levi Minzi

TRST

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, žimic in pogrinj. Na zahtevanje ilustriran cenik zastojnjim franco. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške

**Rojaki! Spomnite se
družbe sv. Cirila in Metoda.**

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

Lastnik konsorcij lista „Hilman“. Izdavača in odgovorni urednik: **Fran Godnik**. — Tiskarna Dolomo v Trzin